

Rakenteiden sortumat

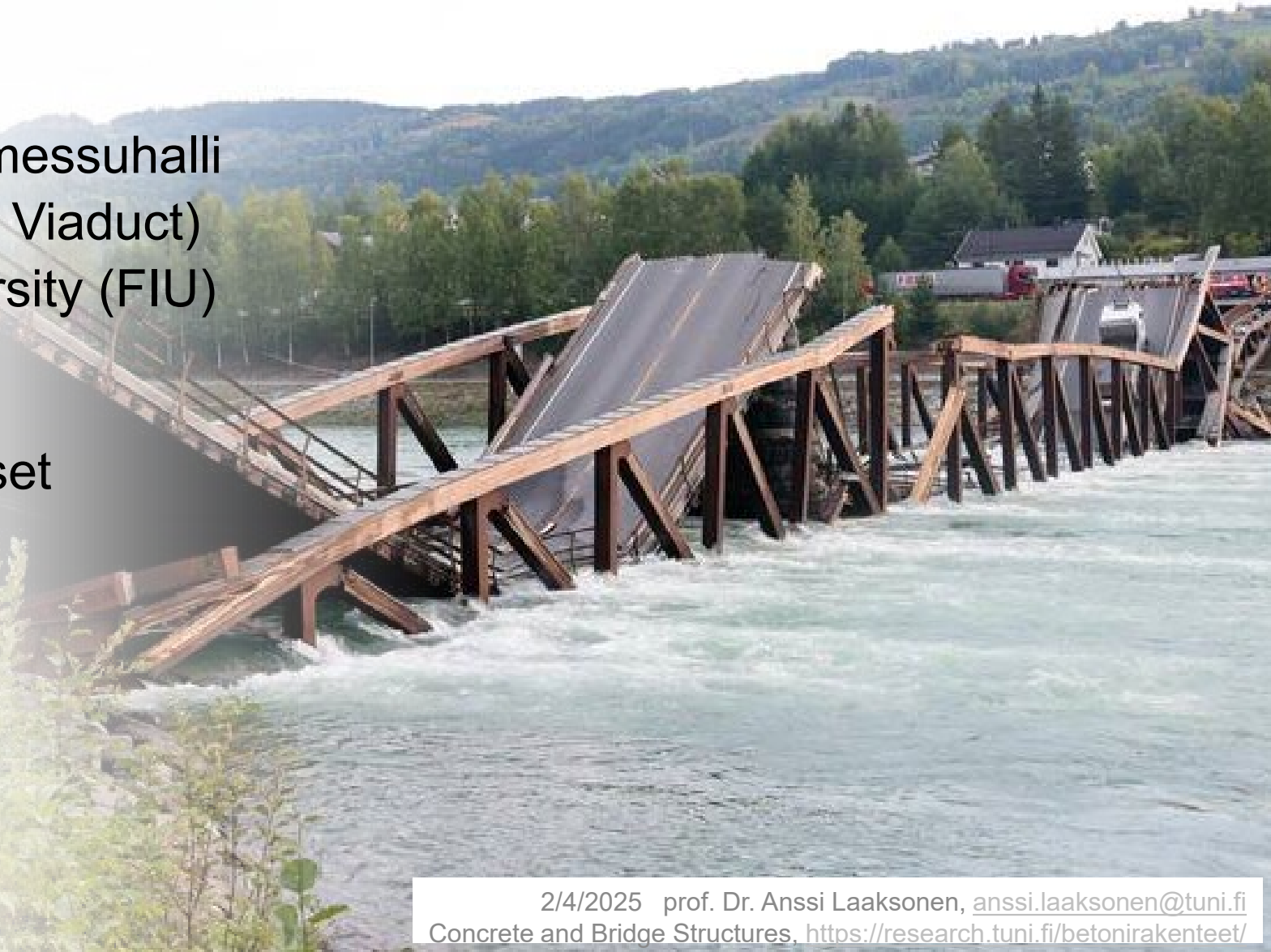
– Syy-seuraussuhteita ja opittuja asioita

Siltatekniikan päivät 2025 – Sokos Hotel Tripla, Pasila
4.2.2025 prof. TkT Anssi Laaksonen

Sisältö

- 1) Lähtökohtia, tavoite/taustaa
- 2) Tilastoja
- 3) Tretten Bro ja Jyväskylän messuhalli
- 4) Morandi Bridge (Polcevera Viaduct)
- 5) Florida International University (FIU) pedestrian bridge
- 6) Yhteenveto ja johtopäätökset

- Tässä esityksessä jaetaan tietoa rakenteiden vauriotapauksiin liittyvistä teknisistä kysymyksistä. Luennoissa ei ole tarkoitus etsiä syyllisiä.
  - ⇒ Halutaan mahdollistaa oivaltaminen ja oppiminen
  - ⇒ Rakentaminenkin on inhimillistä
  - ⇒ Voisiko tapahtuneita sortumia jotenkin välttää tulevaisuudessa?
- Esitys perustuu aiheen osalta allekirjoittaneen kokemukseen, aihepiirin kirjallisuuteen ja keskusteluihin eri alojen ammattilaisten kanssa
- Esitys keskittyy lähinnä silta- ja talorakenteisiin, muita infrarakenteita tai geotekniikka ei tässä käsitellä, vaikkakin moni asia soveltunee niihinkin rakenteisiin

Lähtökohtia

- Ennen kuin rakenteita osattiin analysoida, oppiminen yrityksen ja erehdyksen kautta on ollut keskeinen tapa oppia rakenteiden toimintaa
- ⇒ Historian saatossa näistä on voitu koota oppeja rakentamiseen
- Rakentamisessa on moneen muuhun tekniikan alaan monasti se piirre, että rakennuksesta/sillasta ei voida ensin tehdä koesarjoja, ainakaan laajassa mittakaavassa koko rakennuksen/sillan osalta. Kun taas esimerkiksi koneenrakennuksessa tehdään prototyyppejä ja rakenneratkaisuja voidaan parantaa opitun perusteella varsin nopeastikin.
- ⇒ Rakentamisen prosessien tulee olla sellaisia että saadaan aikaan haluttu lopputulos, kertyneillä kokemuksilla on ratkaiseva rooli
- Rakenteellinen vaurio on laaja käsite ('SLS' ja 'ULS'), rakenteen sortuma on seuraukseltaan merkittävämpi ('ULS')
- ⇒ Vauriolla tarkoitetaan liian suurta eroa rakenteen aiotun ja toteutuneen toiminnan välillä
- ⇒ Sortumalla tarkoitetaan, että rakenne ei kestä suunnitellun mukaisesti, mikä johtaa rakenteellisen eheyden menettämiseen
- Sortumatonta rakennetta ei ole olemassa (jokaista sortumaa tulisi kaikin keinoin välttää)
- ⇒ Rakenteet suunnitellaan, toteutetaan ja ylläpidetään niin että todennäköisyys sortumista vastaan on riittävän pieni (halutulla tasolla) tunnistettuja ja tuntemattomia riskejä vastaan

Tilastoja

Rakenteen vauriot

- Rakentamisen vaiheet jolloin rakenteellisiin vaurioihin johtavia virheitä on tapahtunut

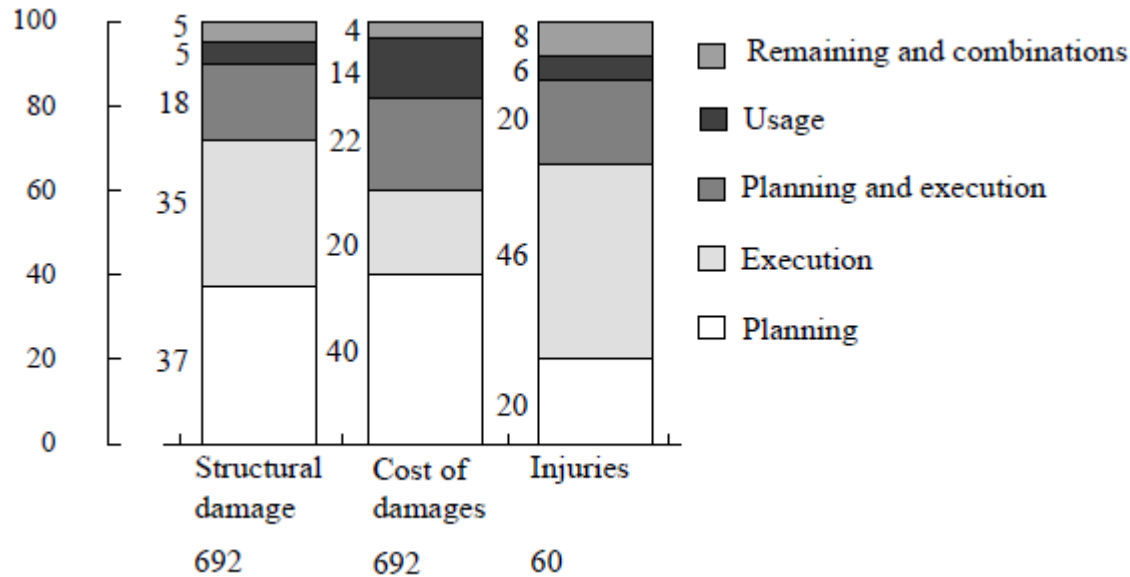

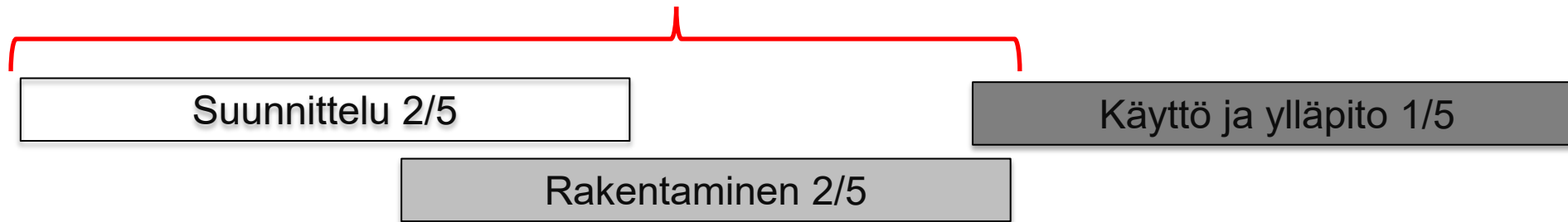
Table 1. Percentage of errors by the phase in which they were made.

Reference	Planning & design %	Construction %	Use/maintenance %	Other ^a %	Total %
Matousek [1]	37	35	5	23	98
Brand & Glatz [2]	40	40	-	20	100
Yamamoto & Ang [18]	36	43	21	-	100
Grunau [19]	40	29	31 ^b	-	100
Reygaertz [20]	49	22	29 ^b	-	100
Melchers, et al. [21]	55	24	21	-	100
Fraczek [22]	55	53	-	-	108 ^c
Allen [23]	55	49	-	-	104 ^c
Hadipriono [24]	19	27	33	20	99

^a Includes cases where failure can not be associated with only one factor and may be due to several of them

4/5 ennen rakenteen käyttöä!

environmental influences, service conditions
failure case

Lähteitä

- i. FRÜHWALD et al, Design of safe timber structures – How can we learn from structural failures in concrete, steel and timber
- ii. Fröderberg, M., The human factor in structural engineering: A source of uncertainty and reduced structural safety
- iii. Faber, Risk and Safety in Civil Engineering
- iv. Matoucek, Schneider, Untersuchungen zur Struktur des Sicherheitsproblems bei Bauwerken

- 800 selvitetyn rakenteellisen vaurion joukosta 63 % on ollut äkillisiä
- Puolestaan loput 37 % on johtanut epätydyttävään rakenteen toimintaan
- Rakenteen sortumaan on johtanut 33 % tapauksista

Table 2. Distribution of type of damage for load bearing structures in percentages by number of cases [1].

Type of failure/damage		%
Sudden failures	Loss of equilibrium	13
	Failure with collapse	29
	Failure without collapse	11
	Other types of failures	10
Subtotal		63
Unacceptable conditions	Excessive cracks	16
	Deflections and change of shape	7
	Errors in dimensions and support conditions	8
	Other unacceptable conditions	6
Subtotal		37
Total		100

Lähteitä

- Joachim Scheer, Failed Bridges - Case Studies, Causes and Consequences
- FRÜHWALD et al, Design of safe timber structures—How can we learn from structural failures in concrete, steel and timber
- Dirk Proske, Catalogue of Risks - Natural, Technical, Social and Health Risks

Rakenteen vauriot

- 536 selvitetyn siltavaurion joukosta ainakin 60 % liittyy rakenteessa oleviin puutteisiin (3, 4 ja 11)
- Lopuissa 40 %:ssa on merkittävä 'ulkoisen' syy
- Vaikka vaurioiden lukumäärä on iso, niin se on kuitenkin pieni verrattuna siltojen koko lukumäärään. Esimerkiksi miljoonasta sillasta 1/15000 osa olisi noin 70 kappaletta.
- Tarkastellut tapaukset oheisessa ovat Saksasta ja USA:sta

Table 2 Summary of failure categories and the cases covered

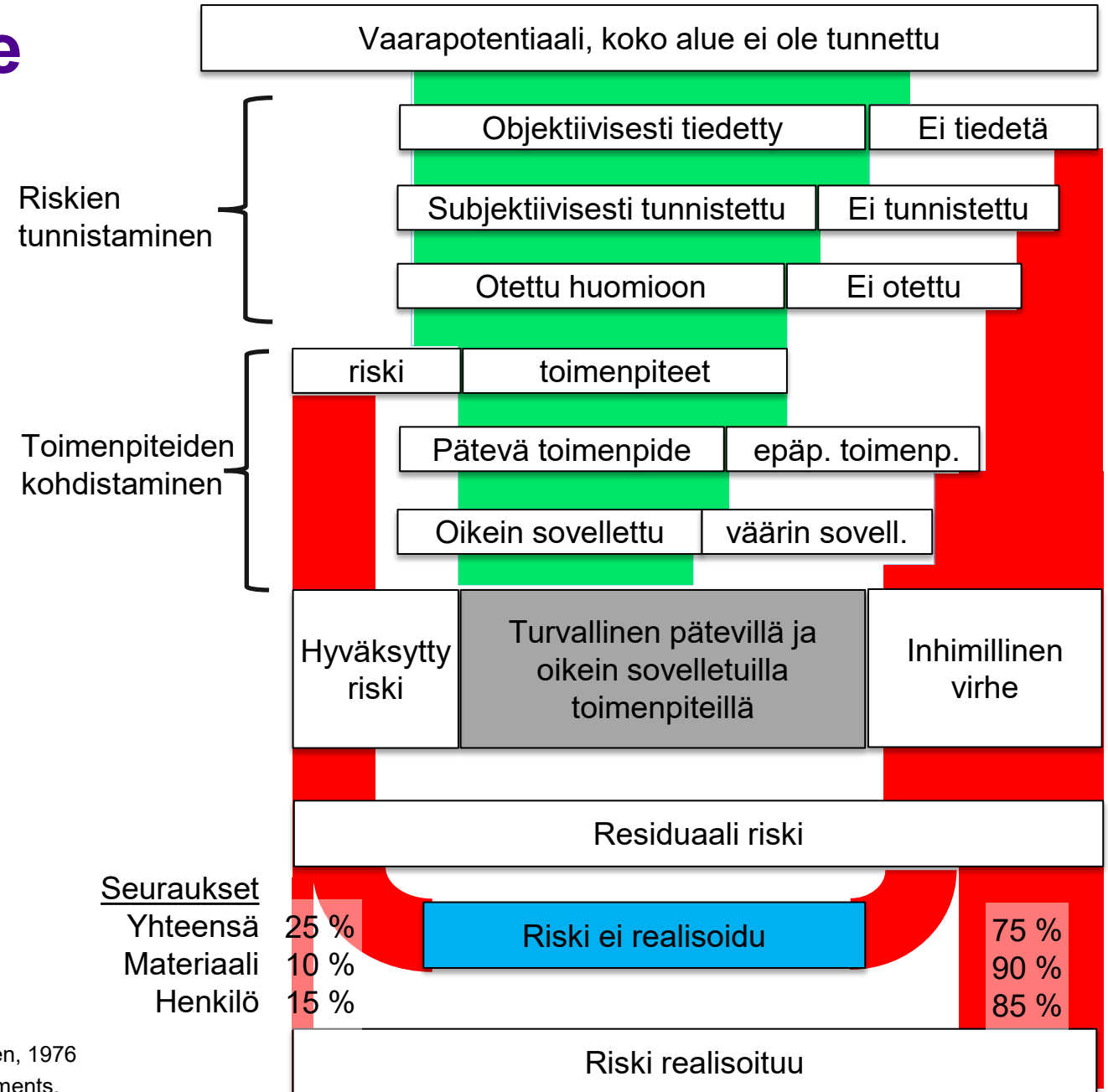
Table No.	Content	Number of cases	
		with detailed information	without
3	Failure during construction	105	20
4	Failure in service without external action	107	35
5	Failure due to impact of ship collision	59	5
6	Failure due to impact from traffic under the bridge	19	0
7	Failure due to impact from traffic on the bridge	21	5
8	Failure due to flooding, ice floes, floating timber and hurricane	41	13
9	Failure due to fire or explosion	22	4
10	Failure due to seismic activity	6	0
11	Failure of falsework	60	14
Total		440	96

Lähteitä

Inhimillinen virhe

- 800 rakenneauriotapauksen pohjalta on laadittu esitystapa riskeihin liittyen
- Riskien tunnistamisen jälkeen niitä voidaan estää monin toimenpitein
- Rakentamisessa hyväksytään tietty riskitaso, standardeissa keskitytään usein tähän
- Kuitenkin sortumatapauksissa huomattavasti merkittävämpi on inhimilliseksi virheeksi luettavat tapaukset
- Oheisessa kaaviossa oikea laita käsittelee inhimillisiä virheitä, **90 % materiaali- ja 85 % henkilövahingoista...**
- Huomattavaa on, että monet riskit eivät kuitenkaan realisoidu => mikä onkaan rakenteiden varmuustaso?

Lähteitä

- Matoucek, Schneider, Untersuchungen zur Struktur des Sicherheitsproblems bei Bauwerken, 1976
- Schneider, Introduction to Safety and Reliability of Structures, Structural Engineering documents, IABSE, 2006
- Schneider, Sicherheit und Zuverlässigkeit im Bauwesen - Grundwissen für Ingenieure

Tretten Bro ja Jyväskylän messuhalli

Tretten bro ja Jyväskylän Messuhalli

- Norjassa Tretten bro romahti liikenteen alla 15.8.2022
- Tapaus käynnisti Norjassa laajan keskustelun siltojen turvallisuudesta
- 15 merkittävää puusiltaa suljettiin Norjassa tapahtuneen seurauksena
- Tapauksessa on huomattavia yhtäläisyyksiä Jyväskylän Messuhallin sortumiseen 2003

Lähteitä

- <https://nsia.no/Road/Published-reports/2024-03>
- NSIA, RAPPORT VEI 2024/03 Delrapport 2, Kollapsen av Tretten bru i Øyer kommune. 15. august 2022
- NSIA, INFORMATION DOCUMENT NO 1: PRELIMINARY INVESTIGATION OF THE BRIDGE COLLAPSE AT TRETTEEN ON 15 AUGUST 2022
- NSIA, INFORMATION DOCUMENT NO 2: PRELIMINARY INVESTIGATION OF THE BRIDGE COLLAPSE AT TRETTEEN ON 15 AUGUST 2022

- Jyväskylässä romahti messuhalli 1.2.2003
- Romahtanut pinta-ala oli 2500 m² jonka aikana viisi tuplaristikkoa sortui
- Romahduksen aikaan lunta ei ollut katolla kuin 0.5 kN/m² (mitattu)
- Ihmishenkiä ei menetetty tai loukkaantuneita ei tullut, edellisen päivän messuja (15 000 hlöä) purkanut henkilökunta ehti pois alta
- Sortuma oli hyvin merkittävä ja johti osaltaan laajemman suunnitelmien ulkopuolisen tarkastuksen käyttöönottoon Suomessa

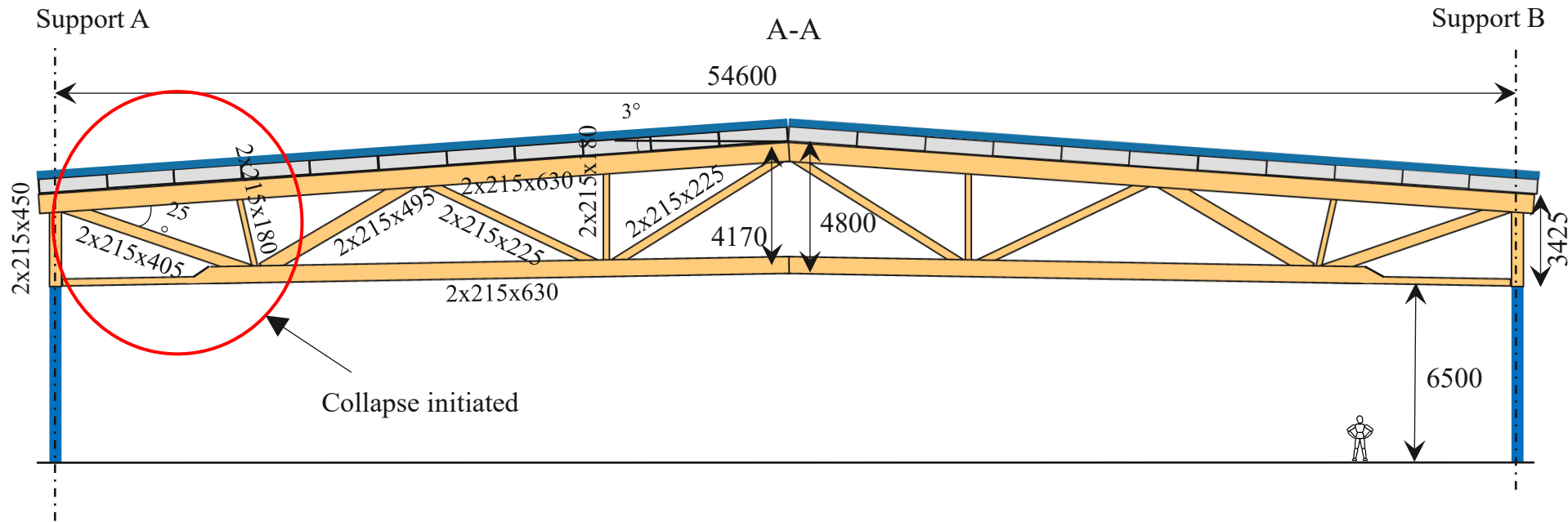

Photo, Esko Siekkinen, 2003

Lähteitä

- Onnettomuustutkintakeskus, Tutkintaselostus B 2/2003 Y, Messuhallin katon romahtaminen Jyväskylässä 1.2.2003
- IABSE Bulletin, Case Studies, CS4, Case Studies on Failure Investigations in Structural and Geotechnical Engineering
- <https://structurae.net/en/literature/book-chapter/roof-of-paviljonki-congress-and-trade-fair-centre-in-jyvaskyla-finland>

- Liimapuusta L40 (GL32) valmistetun tuplaristikon jännemitta oli 54.6 m, rakennekorkeus 4.8 m ja ristikkojen kk-jako 9 m
- Sauvojen paksuus oli 2x215 mm ja korkeus 180...630 mm
- Kattorakenteena oli kaksiaukkoiset 18 m pitkät kattoelementit
- Vrt. omakotitalon kattoristikko 10 m jännemitalla, olisiko 0.7 m korkea ristikko normaali?
- Silminnäkijät kertoivat että ensin ristikon ohut alapaarre katkesi läheltä toista päätä => "nollasauva"??

Lähteitä

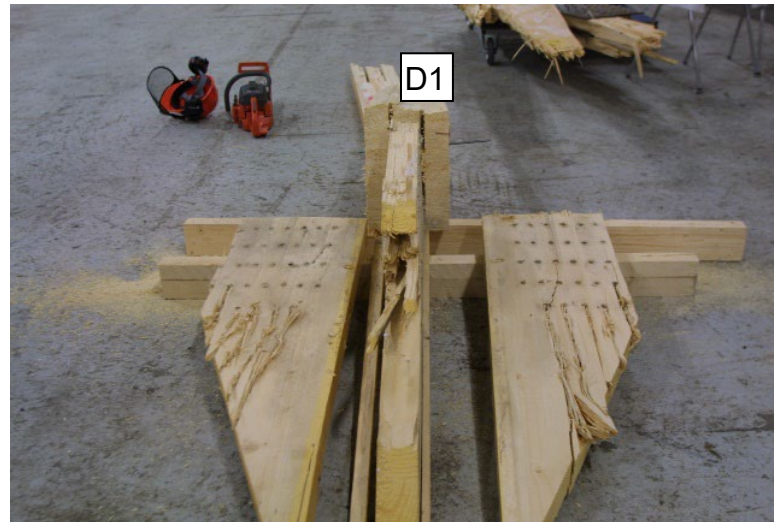
- Onnettomuustutkintakeskus, Tutkintaselostus B 2/2003 Y, Messuhallin katon romahtaminen Jyväskylässä 1.2.2003
- IABSE Bulletin, Case Studies, CS4, Case Studies on Failure Investigations in Structural and Geotechnical Engineering
- <https://structurae.net/en/literature/book-chapter/roof-of-paviljonki-congress-and-trade-fair-centre-in-jyvaskyla-finland>

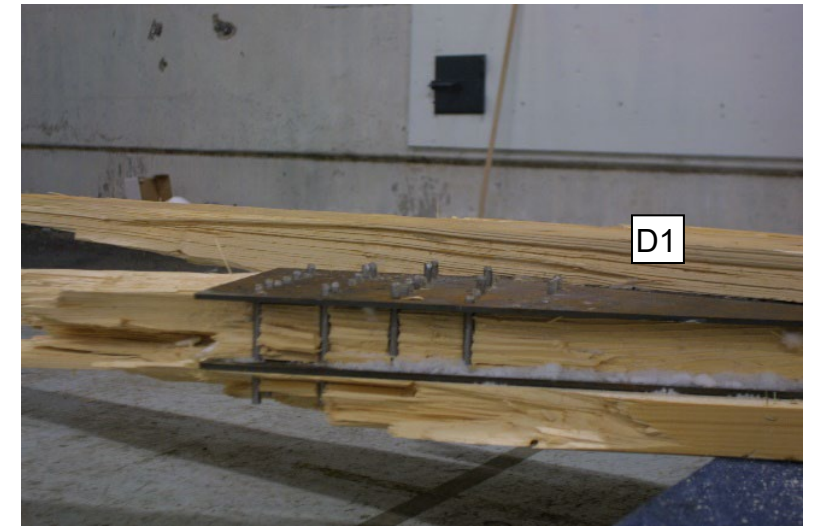
- 1) Katkennut “nollasauva” C3 roikkuu pilarin päästä moduulilinjalla 32 mistä sortuma alkoi
- 2) 7 vaarnaa suunnitellun 33 sijasta liitoksessa => tuplaristikko 40 vaarnaa 66 sijasta
- 3) Vaarnojen asemointi ja pituus puutteellinen
- 4) Sauvan D1 liitoksen palamurto

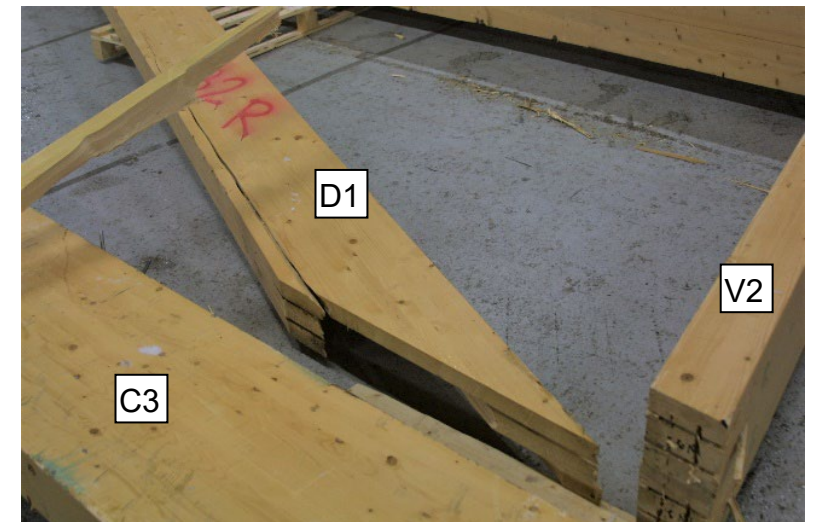
1) Bottom members C3 on line 32 on support A

2) Opened connection 2 from Truss 1 on line 32. Seven dowels were found, despite the intended number of 33.

3) Connection 2 on line 33.

4) Connection 3 from Truss 2 on line 32. Trusses are on top each other, but only Truss 2 connections 3 exists.

Lähteitä

- i. IABSE Bulletin, Case Studies, CS4, Case Studies on Failure Investigations in Structural and Geotechnical Engineering
- ii. <https://structurae.net/en/literature/book-chapter/roof-of-paviljonki-congress-and-trade-fair-centre-in-jyvaskyla-finland>

- Rakenne sortui 1/3 suunnittelukuormasta!
- Vaarvoja oli kuitenkin 2/3 suunnitellusta!
- Ilmeni että puueurokoodin esiluonnoksessa ENV 1995 liitoksen mitoituksessa pala/tai lohkeamismurtoa ei oltu otettu huomioon, ja johon oli tehty korjaava (informatiivinen liite) mutta se ei ollut suunnittelussa tiedossa
- Lisäksi rakennetyyppi oli uusi, etenkin näillä jännemitoilla
- Liitoksen asennustoleranssit oli hyvin puutteelliset
- Sauvavoimat olivat hyvin suuria johtuen sauvojen loivista kulmista (liitosten lukumäärää oli minimoitu)

	Loads during the failure			Characteristic load kN/m	Factored design load kN/m
	kN/m ²	kN	kN/m		
Snow load	0.5	-	3.4–5.6	14–22	20–34
Roof element, L x B 18 x 2.5 m	0.43	19.1	2.9–4.8	2.9–4.8	3.5–5.8
Double truss element, L = 54.6 m	0.36	176	3.2	3.2	3.8
Building service equipment	0–0.2	-	1.8	2.2	2.6
Σ	1.29–1.49	-	11–15	22–33	30–46
		relative to the failure	1.0	1.9–2.1	2.7–3.0

Lähteitä

- IABSE Bulletin, Case Studies, CS4, Case Studies on Failure Investigations in Structural and Geotechnical Engineering
- <https://structurae.net/en/literature/book-chapter/roof-of-paviljonki-congress-and-trade-fair-centre-in-jyvaskyla-finland>

- Onnettomuustutkinnan tulos oli, että sortuma oli alkanut lähellä välitukea olevista diagonaalisauvojen liitoksista
- Sauvoissa on suuri vetovoima lähellä välitukea (pystysuvat terästä)

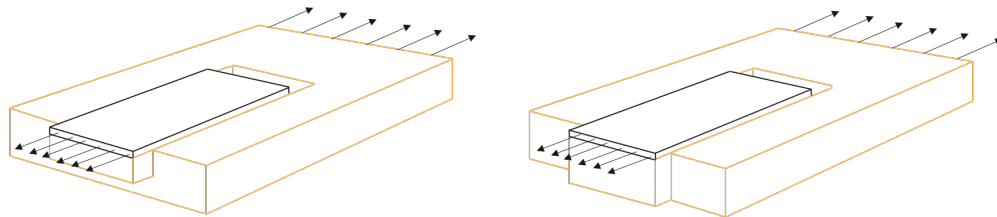

Lähteitä

- <https://nsia.no/Road/Published-reports/2024-03>
- NSIA, RAPPORT VEI 2024/03 Delrapport 2, Kollapsen av Tretten bru i Øyer kommune. 15. august 2022
- NSIA, INFORMATION DOCUMENT NO 1: PRELIMINARY INVESTIGATION OF THE BRIDGE COLLAPSE AT TRETTEEN ON 15 AUGUST 2022
- NSIA, INFORMATION DOCUMENT NO 2: PRELIMINARY INVESTIGATION OF THE BRIDGE COLLAPSE AT TRETTEEN ON 15 AUGUST 2022

- Murtotapa lohkeamismurto
=> muut 15 siltaa tarkistukseen tämän osalta
- Liitoksen mitoitus pala- lohkeamismurto on Trettenin sillan sortuman jälkeen viety päatekstiin
- Rakenteen käyttöalueen raja saavutettu, standardin käyttöalueen raja saavutettu?
- Pitkäaikaiskestävyys, väsyminen?

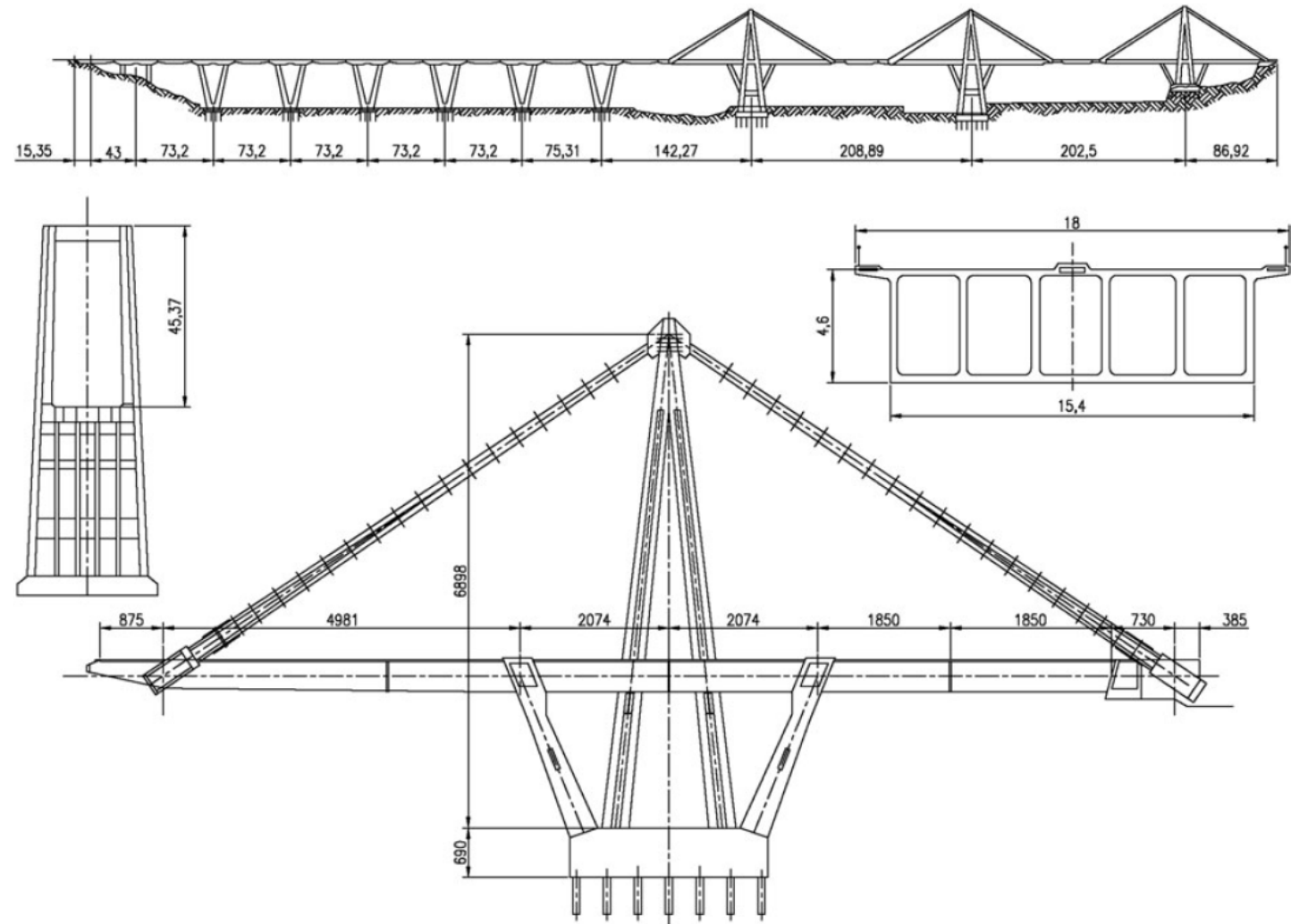
Lähteitä

- <https://nsia.no/Road/Published-reports/2024-03>
- NSIA, RAPPORT VEI 2024/03 Delrapport 2, Kollapsen av Tretten bru i Øyer kommune. 15. august 2022
- NSIA, INFORMATION DOCUMENT NO 1: PRELIMINARY INVESTIGATION OF THE BRIDGE COLLAPSE AT TRETTEEN ON 15 AUGUST 2022
- NSIA, INFORMATION DOCUMENT NO 2: PRELIMINARY INVESTIGATION OF THE BRIDGE COLLAPSE AT TRETTEEN ON 15 AUGUST 2022

Morandi Bridge (Polcevera Viaduct)

Morandi Bridge

- Silta rakennettiin 1960-64 ja otettiin käyttöön liikenteelle 1967
- Silta oli ensimmäisten vinoköysisiltojen mukainen, vinoköysiä oli vähän
- Samankaltaisia siltoja rakennettiin tuona aikana useita, mutta tämän sillan osalta jotkin yksityiskohdat poikkesivat
- Kansirakenne koostui staattisesti määrätyistä päällohkoista

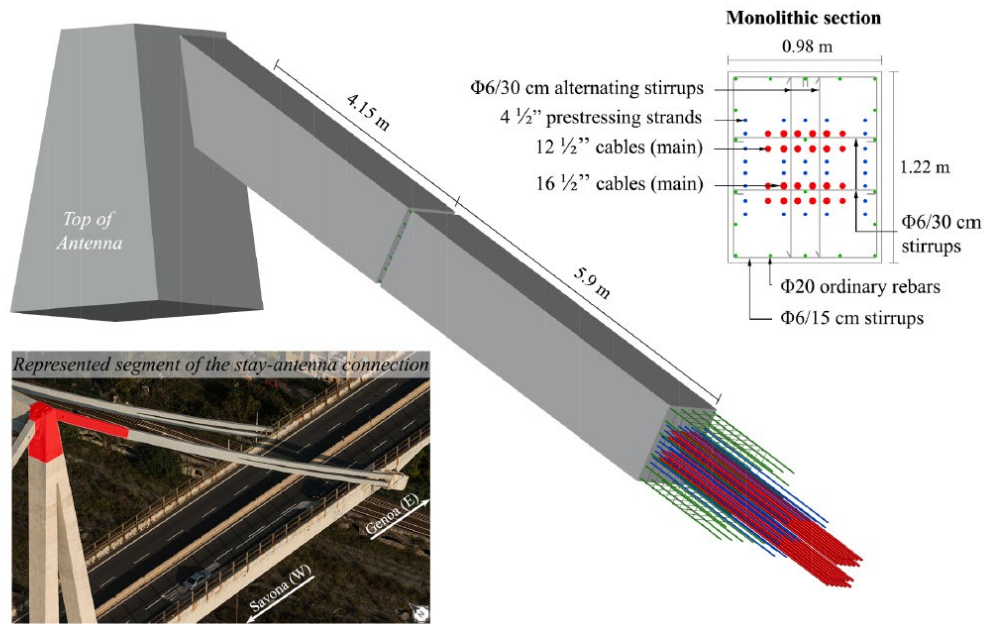
Lähteitä

- Pinho et al, Forensic estimation of the residual capacity and imposed demand on a ruptured concrete bridge stay at the time of collapse
- Rymsza, Causes of the Collapse of the Polcevera Viaduct in Genoa, Italy

Morandi Bridge

- Silta oli aikanaan edistyksellinen sekä rakenteiltaan että rakentamisvaiheiltaan
- Kansirakennetta tehtiin ensin ulokkeena joita tuki kannen suunnassa poikkeutetut jänteet
- Seuraavaksi kansi tuettiin vinoköyden jänteillä (**punaiset**)
- Tämän jälkeen vinoköyden jänteet valettiin betonin sisään, ja sauva jännitettiin toisilla jänteillä (**siniset**)

Lähteitä

- Pinho et al, Forensic estimation of the residual capacity and imposed demand on a ruptured concrete bridge stay at the time of collapse
- Rymsza, Causes of the Collapse of the Polcevera Viaduct in Genoa, Italy

Morandi Bridge

- 14.8.2018 klo 11:36 paikallista aikaa sillasta sortui 210 m osuus sillasta

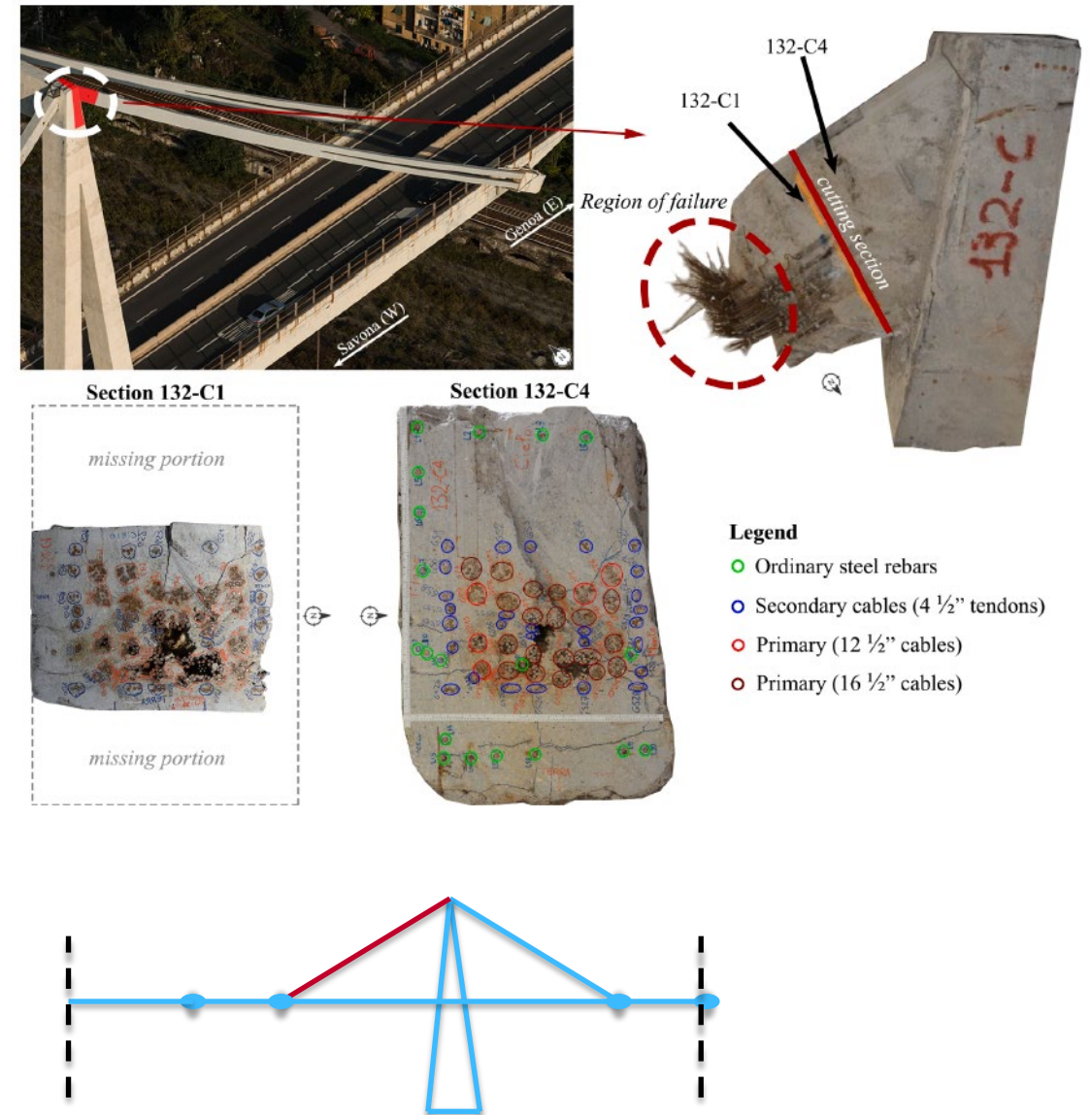

Lähteitä

- Pinho et al, Forensic estimation of the residual capacity and imposed demand on a ruptured concrete bridge stay at the time of collapse
- Rymsza, Causes of the Collapse of the Polcevera Viaduct in Genoa, Italy

- Myöhemmässä selvityksessä ilmeni että korroosio oli jänteissä varsin voimakasta vinoköyden yläosassa, mm. epätäydellisen sementti-injektoinnin vuoksi
- Voidaan myös osoittaa, että vinoköyden poikkeuksellisen rakenteen vuoksi jänteistä voi katketa jopa 40 % ennen kuin betonin vetolujuus ylittyy ja teoriassa halkeama voitaisiin nähdä
- Siltaa oli vahvennettu köysienkin osalta muissa lohkoissa => miten päätellään vahventamistarve?
- Rakennesysteemin vaurionsietokyky, yksittäiset köydet, vai köysiä tiheämmällä jaolla kuten nykyään rakennetaan?

Lähteitä

- Pinho et al, Forensic estimation of the residual capacity and imposed demand on a ruptured concrete bridge stay at the time of collapse
- Rymsza, Causes of the Collapse of the Polcevera Viaduct in Genoa, Italy

Florida International University (FIU) pedestrian bridge

- Floridaan FIU yliopiston lähelle rakennettiin kevyen liikenteen siltaa
- Silta oli betonirakenteinen ristikko
- Silta pääkentän lohko siirrettiin paikalleen esivalmistettuna lohkona
- Siirtolohkon paino oli 960 ton
- Rakenne on epätyypillinen

Lähteitä

- i. Zhou et al Investigation of collapse of Florida International University (FIU) pedestrian bridge
- ii. Investigation of March 15, 2018 Pedestrian Bridge Collapse at Florida International University, Miami, FL
- iii. SCOSS and CROSS, LESSONS LEARNED FROM THE 2018 FLORIDA BRIDGE COLLAPSE DURING CONSTRUCTION

- Silta sortui rakentamisen aikana 15.3.2018 viisi päivää paikalleen asennuksen jälkeen
- Sortuminen tapahtui äkisti samanaikaisesti kun sillalla tehtiin asennustöitä

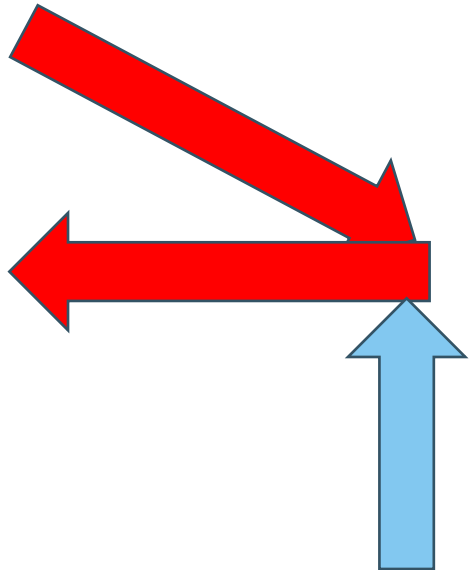

Lähteitä

- Zhou et al Investigation of collapse of Florida International University (FIU) pedestrian bridge
- Investigation of March 15, 2018 Pedestrian Bridge Collapse at Florida International University, Miami, FL
- SCOSS and CROSS, LESSONS LEARNED FROM THE 2018 FLORIDA BRIDGE COLLAPSE DURING CONSTRUCTION

FIU pedestrian bridge

- Ristikon sauvavoimien kulku liitoksissa?
- Solmupiste tuella?
- Rakennemalli vs. rakenteen oikea toiminta?
- Asentamisen aikainen vs. lopullinen?

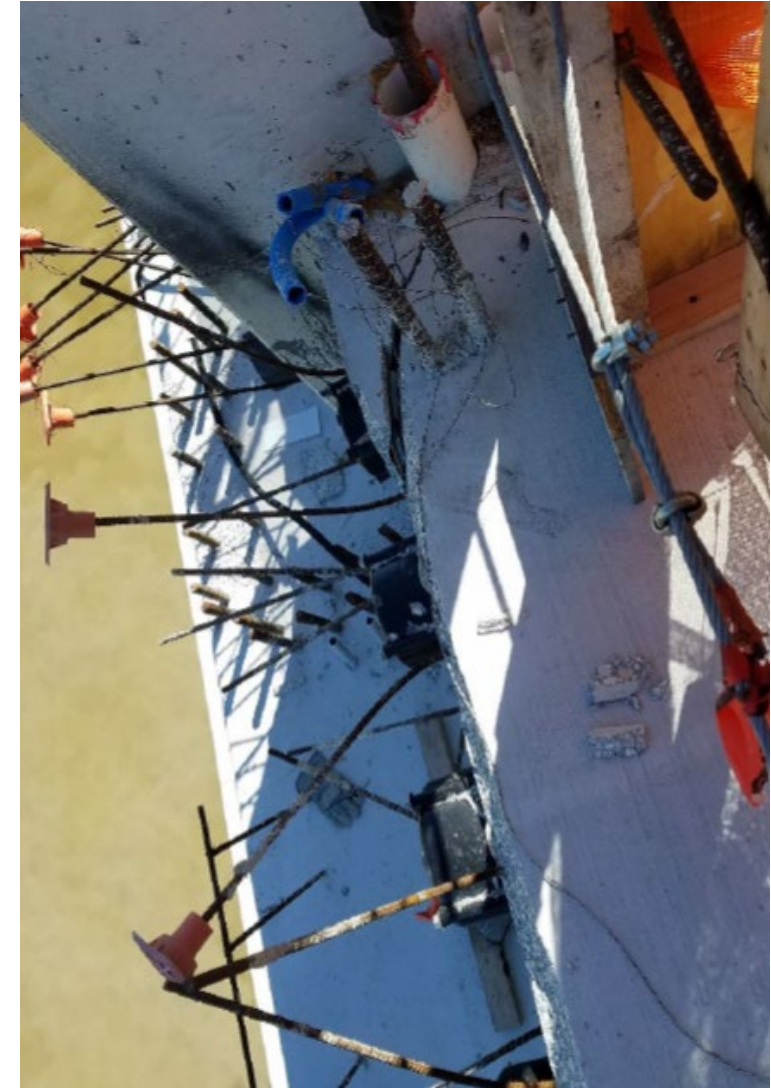
Lähteitä

- Zhou et al Investigation of collapse of Florida International University (FIU) pedestrian bridge
- Investigation of March 15, 2018 Pedestrian Bridge Collapse at Florida International University, Miami, FL
- SCOSS and CROSS, LESSONS LEARNED FROM THE 2018 FLORIDA BRIDGE COLLAPSE DURING CONSTRUCTION

FIU pedestrian bridge

- Rakenteessa havaittiin merkittäviä halkeamia asentamisen aikana
- Huolestuttavaa on, että ne ovat äärimmäisen kriittisiä rakenteen toiminnan kannalta
- Seuranneet toimenpiteet?

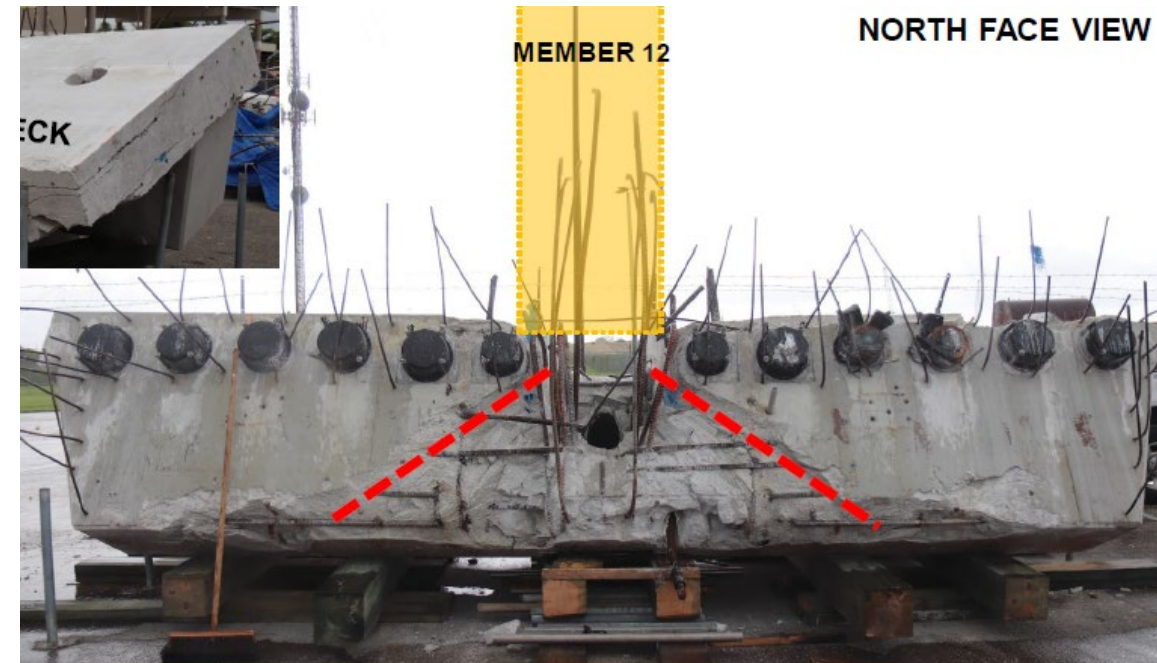
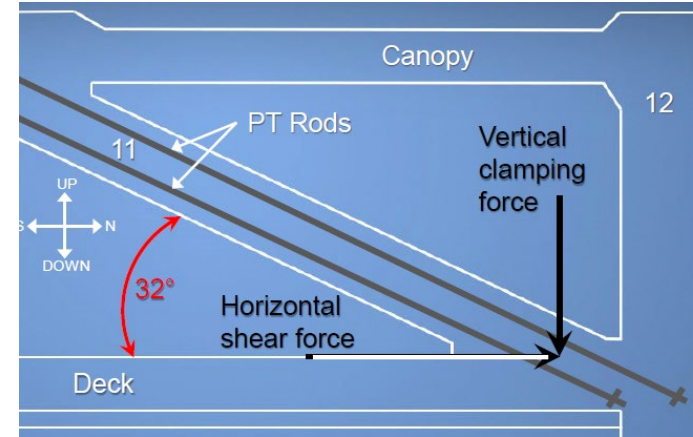

Lähteitä

- Zhou et al Investigation of collapse of Florida International University (FIU) pedestrian bridge
- Investigation of March 15, 2018 Pedestrian Bridge Collapse at Florida International University, Miami, FL
- SCOSS and CROSS, LESSONS LEARNED FROM THE 2018 FLORIDA BRIDGE COLLAPSE DURING CONSTRUCTION

FIU pedestrian bridge

- Korjaustoimenpiteenä viimeistä vinosauvaa päätettiin viimeistä sauvaa esijännittää työnaikaisiksi tarkoitetuilla jännetangoilla....
- Tuelle vievän vinosauvan pää lävistyi kannen päästä läpi
- Vinosauvan voiman kannen pituussuuntainen resultantti ei mitenkään voinut välittyä kannelle riittävästi
- Sauvoissa oli momenttirasitusta kannen kokoonpuristumasta
- Lisäksi sauvan kannen välissä oli työsauma, tämä petti lopullisesti kun sauvaa esijännitettiin

Lähteitä

- Zhou et al Investigation of collapse of Florida International University (FIU) pedestrian bridge
- Investigation of March 15, 2018 Pedestrian Bridge Collapse at Florida International University, Miami, FL
- Accetta et al, Investigation into the March 15, 2018 Pedestrian Bridge Collapse in Miami, Florida
- SCOSS and CROSS, LESSONS LEARNED FROM THE 2018 FLORIDA BRIDGE COLLAPSE DURING CONSTRUCTION
- NTSB/HAR-19/02, PB2019-101363, Pedestrian Bridge Collapse Over SW 8th Street Miami, Florida March 15, 2018

Yhteenveto ja johtopäätökset

Case kohteista poimittua

Tretten Bro ja Jyväskylän messuhalli

⇒ Uudenlainen rakenne, standardien käyttöalue, toleranssit, geometria

⇒ kolmannen osapuolen rakennesuunnitelmien tarkistus aiempaa laajempaan käyttöön

Morandi Bridge (Polcevera Viaduct)

⇒ Uudenlainen rakenne, pitkäaikaiskestävyys, vaurioiden havaitsemisen mahdollisuus, rakenteen vaurionsietokyky

Florida International University (FIU) pedestrian bridge

⇒ Uudenlainen rakenne, rakenne vs. rakennemalli, reagointi

Kirjallisuudesta poimittua

- Keskeisimmät rakentamisvaiheet ja niiden rasiustila/tasapaino
- Vauriosietokykyiset rakenteet
- Muutetaanko rakenneratkaisua projektin aikana jotenkin?
- Riittävän selkeiden ja yksinkertaisten rakenteiden käyttö
- Uuden tyyppisissä rakenteissa tulee noudattaa erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta => voidaanko opittua tietoa extrapoloida uusiin tapauksiin?
- Rakennemalli vs. rakenteen toiminta, rasiusten kulun selvittäminen

- Riittävä aika ja suunnitteluresurssit
- Riippumaton kolmannen osapuolen tarkistus olennainen
- Varmistuttava riittävän kokeneista ja kykenevistä suunnittelijoista/rakentajista etenkin uuden tyyppisissä/merkittävässä rakenteissa
- Tiivis yhteydenpito eri osapuolten kesken
- Visualisoinnilla voi parantaa tiedonkulkua

Lähteitä

- Joachim Scheer, Failed Bridges - Case Studies, Causes and Consequences
- Sir Alfred Pugsley, The Safety of Structures.

- Rakenteiden toimintaan liittyviä virheitä tehdään eri vaiheissa rakenteiden elinkaarta
- Varsinaisiin sortumiin johtavissa tapauksissa on useita samanaikaisia syitä
- Rakenteiden kehittäminen on kannatettavaa, mutta ennen kokemuksen karttumista ratkaisuihin tulee noudattaa konservatiivistakin lähestymistapaa
- Rakenteiden realisoitua varmuustasoon vaikuttavat isot tekijät ovat käytännössä muita, kuin rakenteen varmuustason määrittämisessä otetaan huomioon

- Rakenteiden toimintaa ja niihin liittyvää osaamista ei pidä ottaa itsestään selvyytenä
- Ei ole olemassa yhtä ratkaisua ongelmien välttämiseksi
- Kaikkien osapuolten omanarvontuntoinen, huolellinen ja avoin toiminta tärkeää
- On olennaista jakaa tietoa tapahtuneista vaurioista eteenpäin, näin voidaan oppia rakentamisessa laajemmin

- Kaikesta huolimatta rakenteet toimivat suhteellisen hyvin, suurin osa rakenteista on onnistuneita, tässä esityksessä keskityttiin pienempään osuuteen

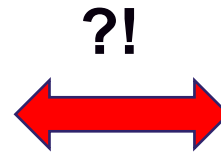

Kiitos huomiosta, kysymyksiä?

Mitä standardissa tulisi esittää?

Standardien tulisi olla mm.:

- Mahdollisimman tiivis
- Helposti ymmärrettävissä
- Helposti sovellettavissa jokapäiväisessä suunnittelussa

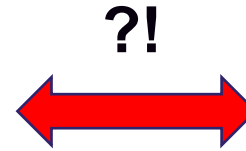

Standardien tulisi ottaa huomioon mm.:

- Viimeisin tieteellinen tutkimus
- Kaikki rakenneratkaisut
- Kattavasti mitoitus- ja laskentamenetelmät
- Kokemus aiemmista suunnittelukäytännöistä

Mitä standardeilta ja ohjeilta odotetaan?

- Suunnittelun käsikirja täydellisine esimerkkeineen
- Tarkka ohje aloitteleville suunnittelijoille
- Yksi standardi kaikille rakenteille

- Ei käytettävissä ilman "Engineering Judgement" ratkaisuja
- Omat standardit erilaisille rakenteille huomioiden erityisnäkökohdat

